

Izhaja vsak  
mesec na  
2 polah in  
velja za celo  
leto 4 gl.

# SLOVENSKI PRAVNIK.

Uredništvo  
in opravništvo  
nahajata se v  
frančiškanskih  
ulicah,  
št. 16.

## Gluhonemi morejo tudi ustno napraviti poslednjo svojo voljo.

Dne 11. januarja l. 1875. napravil je gluhonemi Paškval Manzin Ivanovič pred tremi prikladnimi svedoki poslednjo svojo voljo, katero je ob enem zapisal c. kr. notar. Ker v zadevnem notarskem spisu od 11. januarja 1875, št. 901, ni bilo zadosti jasno naznačeno, se je li c. kr. notar prepričal, da poslednje volje svodoki umejo oporočitelja govorjenje po znamenjih, naperila sta Alojzij in Anton Manzin, zakonita naslednika imenovanega oporočitelja, tožbo pr. 10. januarja 1878, št. 113, proti Dinku in Antoniji Trombi, postavljenima dedičema istega oporočitelja, s katero sta zahtevala, da se za pravico razsodi:

- a) oporoka gluhonemega Paškvala Manzina od 11. januarja 1875, št. 901, pod A. je ničevna;
- b) toženca sta dolžna odstopiti in izročiti tožiteljema zapuščino ranjega Paškvala Manzina s plodovi vred, narastlimi po njegovej smrti.

Z razsodbo od 24. maja 1881, št. 2622, odbil je c. kr. kotarski sod vodnjanski obe zahtevi iz teh le

### razlogov:

Tožitelja zahtevata ničevost oporoke pokojnega gluhonemega Paškvala Manzina in izročitev njegove ostaline. Prva zahteva je brez podlage, druga pa je ne samo brez podlage, ampak tudi prezgodnja.

Pred vsem treba je omeniti, da nista tožitelja niti trdila ne, da je že imenovanemu oporočitelju, ko je nastopil petindvajseto leto svoje starosti, bil postavljen skrbnik, zaradi česar mora se domnevati, da je on do smrti svoje bil popolnoma zdrav na umu svojem, ter da ni nobenega zakona, po katerem bi bilo gluhonemim

prepovedano razpolagati s svojim imetjem, bodi si mej živimi, bodi si za slučaj smrti.

Res je sicer, da notarski spis od 11. januarja 1875, št. 901, pod A. nima vseh obraznosti (formalitete), predpisanih po §§. 54 do 65 zakona od 25. julija 1875, št. 75 drž. zak., ker ni v istem spisu z zahtevano odločnostjo izraženo, se je li c. kr. notar prepričal, da so oporoke svedoki poznavali oporočitelja govorenje po znamenjih; ali zaradi take oskodnosti (pomanjkljivosti) izgubi ista listina samo veljavnost javne notarske listine, ter nikakor ne preinačuje pravnega posla, kateri je v istem dokumentu zapisan.

Ker je vsled jednoglasnih izpovedeb vseh treh oporoke svedokov pravno dokazano, da so oni poznavali imenovanega oporočitelja govorenje po znakovih in sicer na toliko, da so mogli nedvojbeno izvedeti iz njegovih znamenj poslednjo njegovo voljo; da je oporočitelj pred njimi tremi, ko so h kratu bili pričujoči, izrekel poslednjo svojo voljo pri polnej zavednosti, preudarjeno, resno in brez vsake sile ravno tako, kakor je zapisana v beležniškej listini pod A. ter da je on, potem ko mu je bila ista listina raztolmačena, pristavil, ker zaradi telesne slaboče ni mogel več pisati, pod isti notarski spis svojeručno znamenje križa, ker ni potrebno, da se mora potrjenje poslednje volje, kakeršno zahteva §. 579 obč. drž. zak., ravno z besedo dogoditi: ker je oporočitelj svoje roke znamenje pristavil na zadevno listino, njemu prebrano, iz česar jasno sledi, da ista listina hrani njegovo poslednjo voljo;

ker poslednja volja, ki ne velja kakor pismena oporoka, pod okolnostmi kot ustna poslednja volja veljavna biti more;

ker je oporočitelj, ki je znal brati in pisati, ki pa zarad onemoglih svojih telesnih močij ni mogel več podpisati listnine, v katerej je izrečena njegova poslednja volja, zamogel z zakonito veljavnostjo pristaviti na-njo svoje roke znamenje, ker ni bilo potrebno, da bi on sam bil isto listino prebral, — moral se je odbiti prvi tožbe zahtevek.

Ker je bil odbit prvi zahtevek, mora se dosledno odbiti tudi drugi in to tem više, ker tožitelja nista niti nastopila ostaline pokojnega oporočitelja, zaradi česar nimata niti pravice do tožbe in ker, ako bi se bila tudi izrekla dedičema po istem oporočitelji, nista dokazala, da sta izpolnila dolžnosti, katere nalaga zakon v

§§. 819, 820 obč. drž. zak. naslednikom, in tudi ne, da je bila njima uprašavna ostavščina prisojena (§. 797, obč. drž. zak.)

Proti tej razsodbi apelirala sta tožitelja za časa. C. kr. višje deželno sodišče tržaško potrdilo je pa z odločbo od 20. avgusta l. 1181, št. 2475, razsodbo prvega sodca, podpiravši svojo odločbo s temi

dovodi:

Z ozirom na razloge prvega sodca in uvaževaje, da gluhonemi, ki morejo upravljati svojim premoženjem, smejo isto prenesti tudi na druge osebe, naj si bode mej živimi, naj si bode na slučaj smrti, ker ne ustanovljuje zakon v tem oziru nikakeršne utesnitve;

uvaževaje, da se mej tem, ko so gledé nekaterih osob, ki stoje pod posebnim varstvom zakona, zapovedane potrebnosti, pod katerimi morejo veljavno napraviti poslednjo svojo voljo (§. 569, obč. drž. zak.) ne nahaja nobena slična zapoved glede gluhonemih osob;

uvaževaje, da zamorejo po tem tacem gluhonemi oporoko napraviti sicer, ako znajo brati in pisati, pismeno v sodišči ali zunaj sodišča, ali pred c. kr. notarjem; a morejo pa tudi izrekati poslednjo svojo voljo pred tremi sposobnimi svedoki, kateri poznajo znamenja, katerih se oni poslužujejo in ki morejo tolmačiti taka govorjenja znamenja ter priobčiti družim osobam gluhonemih namere;

uvaževaje, da je na podlagi enakoglasnih izpovedeb nesumnih svedokov Ivana Sorgarella, Osipa Bettija in Petra Benussija izvestno, da je pokojni gluhonemi Paškval Manzin dne 11. januarja 1875 pred njimi tremi, ko so h kratu bili navzočni, odločno, pri polnej zavednosti, premišljeno, resno in brez vsacega vplivanja izrekel, da hoče izjaviti poslednjo svojo voljo, ter da je potem z znamenji, katera so oni popolnoma umeli, postavil za svoja dva naslednika na jednaka dva dela Dinka in Antonijo, soproznika (moža in ženo) Trombo;

uvaževaje, da je s tem načinom nedvojbeno dokazana vsebina poslednje volje že imenovanega oporočitelja in veljavnost iste poslednje volje;

uvaževaje, da sta tožitelja, ker sta nadvladana, bila pravično obsojena v povrnitev pravnih stroškov, ter da imata tudi, ker

ni opravičena njih apelacija, nositi apelacijske stroške, — bilo je treba potrditi razsodbo prvega sodca z obsodbo apelantov v povrnitev apelacijskih stroškov (§§. 24., 26. zak. od 24. maja 1874, št. 69, drž. zak.) T.

**Kadar ni ustanovljen čas, kedaj da se ima pogodba izpolniti, sme se ta izpolnitev brez nepotrebnega odlaganja zahtevati.**

S prepodajno pogodbo od 19. januarja 1870, št. 2087 (spisi Švarovi) izročil je Matija Ravbar Matijev svojemu polnoletnemu sinu Ivanu v navedenej pogodbi popisano premakljivo in nepremakljivo premoženje, ter mu je ob enem mej drugim naložil v dolžnost, da ima on svojemu bratu po krvi Osipu v ime očastva väterliche erbsabfertigung) za izobraževanje v šolah plačati 800 gl. Ivan Ravbar Matijev prevzel je očevo \*) premoženje z naloženimi dolžnostmi vred. Osip Ravbar Matijev šel je v šole in ker mu brat Ivan ni bil plačal nego 50 gld. na račun omenjenih 800 gld. in ker ni preostatka z lepa plačati hotel, naperil mu je njegov otec kakor zakoniti zastopnik maloletnega upravičenca Osipa Ravbarja tožbo pr. 3. aprila 1872, št. 1198, s katero je zahteval, da ima toženec ml. tožitelju v ime očastva še ostalih 750 gold. s 6<sup>o</sup>/<sub>o</sub> obrestmi vred, od dne dostavljene mu tožbe naprej tekočimi, v štirinajstih dneh pod eksekucijo plačati ter povrniti mu v istem času pod jednako posledico pravdne stroške.

Z razsodbo od 16. oktobra 1874, št. 3408, uslišal je c. kr. kotarski sod sežanski tožbe zahtevek iz teh le

#### razlogov:

Obedve stranki sta v tem složni, da je toženec po čl. 3. in 6. prepodajne in ženitne pogodbe od 19. januarja 1870, št. 2087, (spisi Švarovi) pod A., ko mu je namreč njegov otec Matija Ravbar izročil v tej pogodbi popisano premoženje, prevzel dolžnost, da

---

\*) Brkini rabe pravilno besedo „otec“, mestu oče, v vokativu jim se glasi: otče. Pis.